

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Tomáše Kocourka v právní věci žalobkyně: **obec Dírná**, IČO: 00 252 166, se sídlem Dírná 38, okr. Tábor, zast. JUDr. Vlastimilem Hájkem, advokátem, se sídlem Krajinská 224/37, České Budějovice, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, za účasti osob zúčastněných na řízení: I) EG.D, a.s., IČO: 280 85 400, se sídlem Lidická 1873/36, Brno, II) Povodí Vltavy, státní podnik, IČO: 708 89 953, se sídlem Havlíčkova 3178/8, Praha 5, III) MUDr. S. M., IV) M. M., V) JUDr. S. M., VI) Bc. J. N., zast. JUDr. Ladislavem Dusilem, advokátem, se sídlem nám. Přemysla Otakara II. 123/36, České Budějovice, VII) J. V., o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 9. 2021, č. j. KUJCK 105000/2021/22, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 4. 2022, č. j. 63 A 26/2021 – 68,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Osoby zúčastněné na řízení I) až VII) **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Městský úřad Soběslav rozhodnutím ze dne 18. 12. 2020, č. j. MS 24239/2020, sp. zn. MS/05097/2018/150, žadateli (osobě zúčastněné na řízení VI) výrokem I A) povolil podle § 8 odst. 1 písm. a) bod 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), nakládání s povrchovými vodami k jejich vzdouvání a akumulaci

jezem – jezovou zdrží na Dírenském potoce, ř. km 13,078, ČHP 1-07-03-0750-0-00, VÚ HVL_0850_Nežárka od toku Hamerský potok po ústí do Lužnice, k.ú. Zářičí u Dírné, obec Dírná, souřadnice jezu X,Y v systému S-JTSK: X = 1139360, Y = 726309 za účelem stabilizace toku a vytvoření spádu pro využití energetického potenciálu v malé vodní elektrárně (MVE) u Božkova mlýna v Zářičí, na dobu trvání vzdouvacího zařízení, k němuž je vázáno.

Výrokem II A) podle § 8 odst. 1 písm. a) bod 3 a 5 vodního zákona povolil využívání energetického potenciálu povrchových vod Dírenského potoka a jiné nakládání s nimi prostřednictvím MVE u Božkova mlýna v Zářičí, situované na pozemku p. č. 1214, k. ú. Zářičí u Dírné za dále stanovených podmínek a rozsahu.

Výrokem I B) povolil provedení vodního díla podle § 15 odst. 1 vodního zákona a § 115 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), – stavebního objektu SO 02 – malé vodní elektrárny.

Výrokem I C) povolil podle § 15 odst. 1 vodního zákona a § 115 stavebního zákona změnu vodního díla – stavebních objektů SO 01 Obnova náhonu a SO 03 obnova jezu – stavby s názvem „Božkův mlýn – malá vodní elektrárna v k. ú. Zářičí u Dírné“.

Výrokem I D) stanovil podmínky pro trvalé užívání stavby vodního díla.

Výrokem I E) stanovil termín pro dokončení dané stavby do 12/2022.

Výrokem I F) schválil dle § 115 odst. 18 vodního zákona Návrh manipulačního řádu pro jez a MVE na Dírenském potoce v k. ú. Zářičí u Dírné, ř. km 13,078, který vypracoval Ing. Vilém Šedivý v červenci 2018 s dále uvedenými podmínkami. Vodoprávní úřad dále stanovil podmínky a povinnosti pro provádění a užívání stavby, uložil povinnost provedení zkušebního provozu a užívání stavby na základě kolaudačního souhlasu a stanovil termín pro dokončení stavby do 12/2022.

[2] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutí toto rozhodnutí městského úřadu změnil ve výroku I. A tak, že zrušil slova „celkový objem akumulované (vzduté) vody 6.200 m³“ a číslovku „380“ u údaje délky vzdutí při max. hladině (Q₁₀₀) nahradil číslovkou „338“.

[3] Žalobkyně podala u Krajského soudu v Českých Budějovicích proti rozhodnutí žalovaného žalobu. Namítla, že ačkoliv správní orgány připustily, že vlastnická práva k jejím pozemkům p. č. st. 63 a p. č. 70 v k. ú. Zářičí u Dírné budou v důsledku realizace povolovaných staveb a vodního díla dotčeny, povolily realizaci záměru žadatele, přestože nedoložil, že by mu svědčilo jakékoliv právo, které by zásah do vlastnických práv k výše uvedeným pozemkům ospravedlňovalo. Na danou situaci nelze aplikovat § 59a vodního zákona, podle kterého vlastník pozemku je povinen strpět za náhradu na svém pozemku vodní dílo vybudované před 1. 1. 2002. Vodní dílo, o němž bylo rozhodováno, však nebylo vybudované před 1. 1. 2002, minimálně co do úplného rozsahu. Jelikož stavební záměr není totožný s původním jezem, což připustil i žalovaný, nelze absenci soukromých práv žadatele k dotčeným nemovitostem nahradit poukazem na § 59a vodního zákona. Podle žalobkyně měl být aplikován § 184a stavebního zákona, který předpokládá souhlas vlastníka pozemku či stavby pro stavební záměr žadatele. Žalovaný pochybil, pokud uzavřel, že podle § 184a odst. 1 stavebního zákona žadatel o povolení změny dokončené stavby dokládá souhlas pouze v případě, že není vlastníkem stavby. Zcela pomíjí, že stavební záměr nelze realizovat bez zásahu do vlastnických práv k výše zmíněným pozemkům, ohledně kterých žadatel nevyhověl požadavkům § 184a odst. 1 stavebního zákona.

pokračování

[4] Krajský soud žalobu zamítl v záhlaví uvedeným rozsudkem. Konstatoval, že se nejedná o výstavbu nového jezu, nýbrž o opravu stávajícího poškozeného jezu, který byl v jeho střední části stržen v rozsahu cca 6 m. Stavební záměr žadatele v části týkající se obnovy vodního díla – jezu, konkrétně vymezený projektovou dokumentací, není ani částečně realizován na pozemku p.č. 70 v k.ú. Záříčí u Dírné ve vlastnictví žalobkyně a v tomto směru nijak do jejích vlastnických práv nezasahuje. Do vlastnických práv žalobkyně pak nebude zasazeno ani do budoucna, neboť jak plyne z projektové dokumentace, k doplnění celého jezu směrem k návodní straně jezu dojde prostřednictvím kamenného záhozu, a to na pozemku p.č. 1212 v k. ú. Záříčí u Dírné ve vlastnictví Povodí Vltavy.

[5] Ohledně namítaného zásahu do vlastnických práv žalobkyně z důvodu vzdutí vod jezem žalobkyně nic konkrétního neuvádí, když toliko cituje část napadeného rozhodnutí. Z obsahu spisu krajský soud zjistil, že kontakt s pozemkem žalobkyně p. č. 70 v k. ú. Záříčí u Dírné prostřednictvím rozlivu vody nastane dle statistických odhadů jednou ročně v době, kdy průtočnost bude v daném profilu v hodnotě $9,62 \text{ m}^3\text{s}^{-1}$, a to jak v situaci, kdy ke změně stavby vodního díla nedojde, tak v situaci, kdy protržený jez bude obnoven. V tomto směru nelze konstatovat, že by zásah do vlastnických práv žalobkyně byl správními orgány bagatelizován, správní orgány toliko konstatují reálný stav, který plyne pouze ze skutečnosti, že se dotčený pozemek nachází v záplavovém území Dírenského potoka.

[6] Pozemek žalobkyně p. č. 63 v k.ú. Záříčí u Dírné se nachází pod stavbou vodního díla – jezu ve vlastnictví žadatele, který byl zřízen již před rokem 1870. Ustanovení § 59a vodního zákona je tudíž plně aplikovatelné. Žalobkyně namítá, že vodní dílo nebylo vybudováno před 1. 1. 2002 v celém rozsahu. Toto konstatování však není nijak blíže zdůvodněno či důkazně podloženo. Skutkový stav věci naopak svědčí o tom, že stavba řešeného jezu byla před účinností vodního zákona realizována v míře, ve které bylo možno seznat rozsah a způsob omezení vlastnických práv k pozemku, na kterém se jez nachází. Dotčené vodní dílo existovalo již před rokem 1870 a po roce 2002 k žádné jeho změně nedošlo. Řešeným stavebním záměrem je toliko obnova porušeného jezu (zasazení kamenů do díry v jezu). Účinností § 59a vodního zákona tedy od 1. 1. 2014 vzniklo zákonné věcné břemeno k pozemkům ve vlastnictví žalobkyně ve prospěch vodního díla ve vlastnictví žadatele zřízeného přede dnem 1. 1. 2002. V důsledku toho žalobkyni nezbyvá, než vodní dílo umístěné i na jejím pozemku strpět, jakož i jeho užívání.

[7] Krajský soud uzavřel, že žadatel nebyl povinen k žádosti přikládat souhlas vlastníka pozemku (žalobkyně), na němž se stavba jezu nachází (p. č. st. 63 v k.ú. Záříčí u Dírné), neboť je oprávněn ze zákonného věcného břemena podle § 59a vodního zákona. Uvedená změna vodního díla nezasáhne neoprávněně do vlastnických práv žalobkyně k pozemku p. č. 70 ani v souvislosti s pracemi v podobě opravy poškozeného jezu, ani v souvislosti se vzdutím vod, které je následkem uvedené obnovy.

II. Obsah kasační stížnosti a další vyjádření

[8] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“)

kasací stížnost. Vyjádřila nesouhlas se závěry krajského soudu ohledně charakteru opravy stávajícího poškozeného jezu. Jsou zjednodušující a nezohledňují všechny skutečnosti patrné ze spisu. Je nepochopitelné, že rozsah stavebních prací se popisuje v podobě doplnění kamenů do poškozené části jezu a prolití kameniva cementovou maltou, když projektová dokumentace počítá se objemem zemních prací v rozsahu 280 m³, vytvořením hráze, kde bude kamenný zához, a počítá s celou řadou dalších stavebních prací. Z obsahu projektové dokumentace je patrné, že již při nastavení nové úrovně koruny jezu dojde k zaplavení pozemku p. č. 70, tedy ke změně stavu oproti stavu nynějšímu, a proto nelze souhlasit s tím, že by stavební záměr stavebníka nebyl ani částečně realizován na tomto pozemku. Održenost obsahu spisu od reality je nepřijatelná – každému musí být zřejmé, že nemůže postačovat pouhé doplnění kamenů do tělesa stávající zbořené hráze a prolití kameniva maltou.

[9] Je nesprávný závěr krajského soudu, že k rozlivu vody na pozemek stěžovatelky p. č. 70 nastane dle statistických odhadů jednou ročně, a to jak v situaci, kdy ke změně vodního díla nedojde, tak v situaci, kdy protržený jez bude obnoven. Z obsahu projektové dokumentace je patrné, že ke kontaktu vodním dílem vzduaté vody s tímto pozemkem stěžovatelky dojde vždy, pokud bude jez realizován v rozsahu dle projektové dokumentace, z níž je patrné, že stavební záměr vodního díla nelze bez dotčení tohoto pozemku žalobkyně realizovat a k tomuto pozemku stavebníku žádné právo nesvědčí.

[10] Pokud se zákonodárce rozhodl založit § 59a vodního zákona věcné břemeno a odpovídající povinnost vlastníka pozemku strpět za náhradu omezení svého vlastnického práva, mínil vodní dílo jakožto funkční celek, odpovídající zákonu o vodách. Výklad § 59a vodního zákona nemůže klást rovnítko mezi stavbu hráze, jako je tomu v posuzované věci, a vodní dílo v podobě jezu, tedy komplexu stavby hráze, technických opatření a zařízení, jakož i nádrže pro vzduť vody. Stavebník žádal o vydání stavebního povolení pro stavbu, jejímž předmětem byla mimo jiné obnova jezu. Jez jakožto vodní dílo zanikl a nyní má být obnovován. Správní orgány se nezabývaly právním a technickým stavem původního jezu, posuzovaly pouze stavebně – technické provedení jezu obnoveného, jakožto funkčního vodního díla. Z výkladového stanoviska Ministerstva zemědělství č. 97 k vodnímu zákonu vyplývá, že pokud se jedná o stavební úpravu, při které se zachová vnější půdorysné i výškové ohraničení stavby, pak se souhlas vlastníka nevyžaduje. Pokud však dochází v důsledku změny vodního díla k novým nárokům stavby na pozemek, je třeba získat řádný souhlas vlastníka pozemku a nepostačí věcné břemeno dle § 59a vodního zákona. Práva dle tohoto ustanovení žadateli nepřísluší, neboť původní vodní dílo (jez) zaniklo a zůstala pouze neúplná stavba hráze, která byla vlastnický oddělena od pozemků, na kterých byla vybudována. Ustanovení § 59a vodního zákona dopadá pouze na vodní díla, která byla vybudována před 1. 1. 2002 a která následně nezanikla. Z obsahu stavebního řízení je zřejmé, že stavebník není vlastníkem vodního díla ale pouze stavby hráze, kdy vodní dílo obnovou původního jezu teprve hodlá vybudovat. Původní zrušený jez zásoboval vzduť vod mlýnské kolo. Má-li obnovovaný jez vzduť vod zásobovat turbínu malé vodní elektrárny, bude se jednat o hráz odlišnou od původní stavby hráze a tato nová stavba hráze bude mít vyšší nároky na pozemky ve vlastnictví stěžovatelky. Stavebník tak hodlá postavit a vybudovat jiné vodní dílo než to, které bylo v místě historicky situováno, a nemůže proto na něj dopadat § 59a vodního zákona.

pokračování

[11] Orientaci ve věci ještě ztížil žalovaný tím, že z původního rozhodnutí vodoprávního orgánu vypustil parametr rozsahu zadržované vody, čímž dal stavebníku prakticky neomezenou možnost v rozsahu vzdutí zadržovaných vod, ačkoliv objem zadržené vody je pro stanovení parametrů stavebně technického provedení jezu z hlediska odolnosti zcela zásadní. Druhotným důsledkem pak je nemožnost srovnání parametrů historického jezu a nově povolovaného vodního díla, která umožňuje uvažovat o nesprávném použití § 59a vodního zákona. V rozhodnutí vodoprávního úřadu jsou nastaveny nové, vyšší limity pro vzdutí vod oproti současnému stavu. Maximální délka vzdutí (hladiny potoka proti proudu) je stanovena na 338 metrů a nejvyšší vzdutím dosažená výška hladiny akumulované vody činí 442,08 metrů nad mořem. Takto jsou nastaveny nové, vyšší limity pro vzdutí vod oproti současnému stavu, i kdyby nebyl původní jez protržený a zbořený. Z těchto údajů je zřejmé, že nové budované vodní dílo není identické s původním dílem, nejedná se tak o stavební úpravu v rámci parametrů původní stavby a nelze se obejít bez výslovného souhlasu stěžovatelky jako vlastníka pozemku, na kterém je stavba hráze budována.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stručný popis stavebních prací v odůvodnění stavebních povolení je běžný, a nemůže být považován za bagatelizující přístup. Stavba se dle projektové dokumentace a stavebního povolení bude dotýkat pouze pozemků p. č. 62 a 63 v k. ú. Záříčí u Dírné a nikoli pozemku stěžovatelky p. č. 70 tamtéž, který je pod jezem. Nelze zaměňovat pozemky, na kterých bude stavba provedena a kterých se „dotýká“ povrchová voda. Za normálních podmínek povrchové vody pod jezem potečou v korytě vodního toku Dírenského potoka, tak jak tečou již nyní. Stěžovatelka nesprávně tvrdí, že původní jez zanikl. Správní orgány naopak vyšly z toho, že jez nezanikl, protože Okresní soud v Táboře v rozsudku ze dne 29. 11. 2019, č. j. 15 C 203/2018-171, následně potvrzeném rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 25. 6. 2020, č. j. 15 Co 40/2020-200, se touto otázkou zabýval a pravomocně o ní rozhodl. Vlastníkem jezu je osoba zúčastněná na řízení VI. Podrobným pročtením stěžovatelkou zmíněného výkladu ministerstva lze seznat, že správní rozhodnutí nebyla vydána v rozporu s tímto výkladem. Stavebně technické provedení jezu posouzeno bylo. Celkový objem akumulované (vzduté) vody není rozhodný parametr, a proto ho ani neuvedl projektant v projektové dokumentaci. Stěžovatelkou uvedená délka vzdutí a maximální hladina vzduté vody jsou údaje při tzv. stoleté vodě. Za takového povodně bude pozemek stěžovatelky p. č. 70 zaplaven tak jako tak, protože jez bude již ponořen. Stavebními úpravami na jezu nedojde ke zvětšení jeho rozsahu, nemění se charakter tohoto vodního díla a z hlediska výšky dojde pouze k doplnění koruny jezu jakožto nejvyšší části jezu do jedné roviny. Zatížení vlastnického práva k pozemku obce p. č. 63 se tak nezvýší, protože tento pozemek je již dnes jezem zcela zastavěn. Žalovaný nevyžadoval souhlas dle § 184a stavebního zákona, protože vlastnictví ke stavbě jezu bylo postaveno najisto civilními soudy, resp. údaji v katastru nemovitostí. Krajský soud sice tuto úvahu korigoval aplikací § 59a vodního zákona, ale se stejným výsledkem, tj. že souhlas obce, jakožto vlastníka pozemku p. č. 63 nebylo třeba.

[13] Osoba zúčastněná na řízení VI. ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že stěžovatelka opakuje svoji žalobní argumentaci, se kterou se krajský soud náležitým způsobem vypořádal. Rozsah povolovaných prací je zřejmý z projektové dokumentace. Byly zohledněny všechny skutečnosti patrné ze spisu. Stěžovatelka ničím nedoložila své

tvrzení, že stavební záměr vodního díla nelze bez dotčení jejího pozemku realizovat a k tomuto pozemku stavebníku žádné právo nesvědčí. Stěžovatelka ve skutečnosti polemizuje s pravomocnými rozhodnutími civilních soudů, které rozhodly, že jez jakožto vodní dílo nezanikl. Z napadeného rozhodnutí a projektové dokumentace se nepodávají žádné nové nároky stavby na pozemek a také tato argumentace stěžovatelky je v rozporu se spisem. V podání ze dne 22. 9. 2022 osoba zúčastněná na řízení VI. sdělila, že povolená stavba vodního díla již byla zcela dokončena.

[14] Stěžovatelka v podání ze dne 30. 11. 2022 poukázala na znalecký posudek zpracovaný Ing. Jiřím Samcem dne 27. 10. 2022, v němž mimo jiné konstatoval, že na pozemku p. č. 70 k. ú. Záříčí u Dírné došlo k vybudování hrázky zabraňující přepadu vody z náhonu na dotčený pozemek, který má patrně trvalý charakter. Stěžovatelka následně uvedla, že omezení jejího vlastnického práva bez adekvátního právního titulu a bez náhrady, je tak nyní zcela zjevné, kdy faktické provedení stavby ukázalo neproveditelnost projektu jezu bez využití pozemku p. č. 70.

[15] Osoba zúčastněná na řízení VI. ve svém vyjádření ze dne 13. 12. 2022 nesouhlasila s tím, že by došlo k vybudování hrázky na pozemku stěžovatelky. Došlo pouze k opravě (obnově) náhonu poškozeného v minulosti erozní činností vody, a to na pozemku osoby zúčastněné na řízení VI. Oprava byla provedena z vodního toku. Náskres znalce neodpovídá skutečnosti. K provedení opravy jezu nebylo užití pozemku stěžovatelky p. č. 70 nutné. Z vlastnictví stěžovatelky je dotčen pouze pozemek parc. č. st. 63.

III. Posouzení kasační stížnosti

[16] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[17] Kasační stížnost není důvodná.

[18] Dle § 59a vodního zákona, *[v]lastník pozemku je povinen strpět za náhradu na svém pozemku vodní dílo vybudované před 1. lednem 2002 a jeho užívání.*

[19] Z projektové dokumentace vypracované v srpnu 2017 Ing. Vilémem Šedivým (výkres D1) Nejvyšší správní soud zjistil, že stavba jezu bude umístěna na pozemcích p. č. st. 62, 63 a pozemku p. č. 1212 v k. ú. Záříčí u Dírné. Na pozemku p. č. 70 v k. ú. Záříčí u Dírné ve vlastnictví stěžovatelky jez není umístěn. Výkresy D 8.1 a D 8.2 zobrazují plán organizace výstavby skládající se ze 2 etap. Na těchto výkresech je vyznačena plocha na pozemku p. č. 1212 v k. ú. Záříčí u Dírné, z čehož je zřejmé, že ani stavební práce se pozemku p. č. 70 k. ú. Záříčí u Dírné nijak nedotýkají. To potvrzuje také část D projektové dokumentace, v níž je na str. 7 uvedeno, že práce budou prováděny na parcelách p. č. 62, 63, 67/1 a 1212 v k. ú. Záříčí u Dírné.

pokračování

[20] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem konstatuje, že stavební záměr ani samotná stavba jezu nijak do vlastnických práv stěžovatelky k pozemku p. č. 70 v k. ú. Záříčí u Dírné nezasahuje. Krajský soud ve svých závěrech vycházel z projektové dokumentace a rozhodnutí správních orgánů. Stěžovatelce proto nelze přisvědčit, že nezohlednil všechny skutečnosti patrné ze spisu. Poukaz stěžovatelky na rozsah stavebních prací nic nemění na výše již zmíněné skutečnosti, že stavební práce související s opravou jezu ani samotná stavba jezu se nijak netýkají jejího pozemku p. č. 70 k. ú. Záříčí u Dírné. Stěžovatelkou tvrzená skutečnost, že při nastavení nové úrovně koruny jezu dojde k zaplavení pozemku p. č. 70 k. ú. Záříčí u Dírné, se týká případných důsledků stavby jezu a nedokládá proto realizaci stavby jezu na tomto pozemku. Stěžovatelka se proto mylí, pokud se domnívá, že stavební záměr vodního díla (jezu) nelze realizovat bez dotčení pozemku p. č. 70 v k. ú. Záříčí u Dírné.

[21] Argumentace stěžovatelky, že ke kontaktu vodním dílem vzduté vody s jejím pozemkem p. č. 70 v k. ú. Záříčí u Dírné dojde vždy, nijak nevyvrací závěr krajského soudu, že k rozlivu vody na tento její pozemek nastane dle statistických odhadů jednou ročně, přičemž tato situace by nastala jak v případě, kdy ke změně stavby vodního díla nedojde, tak i v situaci, kdy protržený jez bude obnoven. Stavba jezu totiž nic nemění na tom, že po uvedeném pozemku stěžovatelky stále tečou povrchové vody Dírenského potoka. Opravou jezu tudíž k žádné změně ve způsobu zásahu do vlastnických práv stěžovatelky k pozemku p. č. 70 v k. ú. Záříčí u Dírné nedojde. Ani stěžovatelkou zmíněné nastavení nové úrovně koruny jezu a vzdutí vody v důsledku stavby jezu nemá na tento pozemek stěžovatelky žádný vliv, neboť se nachází pod jezem, nikoli nad jezem, kde ke vzdutí vody dojde.

[22] Vodní díla definuje § 55 odst. 1 vodního zákona jako stavby, které slouží ke vzdouvání a zadržování vod, umělému usměrňování odtokového režimu povrchových vod, k ochraně a užívání vod, k nakládání s vodami, ochraně před škodlivými účinky vod, k úpravě vodních poměrů nebo k jiným účelům sledovaným tímto zákonem. Toto ustanovení dále obsahuje demonstrativní výčet vodních děl, přičemž pod písm. a) jsou vedeny přehrady, hráze, vodní nádrže, jezy a zdrže a pod písm. b) stavby, jimiž se upravují, mění nebo zřizují koryta vodních toků. I samotná hráz tedy je vodním dílem ve smyslu vodního zákona, stejně jako těleso jezu. Nelze proto přisvědčit výkladu § 59a vodního zákona dle stěžovatelky, že toto ustanovení jí neukládá strpět existenci a opravu předmětného tělesa jezu na jejím pozemku.

[23] Stěžovatelka neuvažuje správně, pokud z toho, že byla povolena obnova jezu, dovozuje, že jez jakožto vodní dílo zanikl. Vodoprávní úřad totiž již ve výroku I. C) svého rozhodnutí konstatoval, že v poškozené dolní části jezu je patrný původní dřevěný hranol, v poškozené části se provede osazení kamenů do betonového lože, pravá i levá část se na návodní straně jezu doplní betonovou stěnou. V odůvodnění dále na str. 9 konstatoval, že se jedná o obnovu protrženého jezu, a poukázal na rozsudek Okresního soudu v Táboře ze dne 30. 10. 2019, č. j. 15 C 203/2018-171, a potvrzující rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 25. 6. 2020, č. j. 15 Co 40/2020-200, z nichž vyplývá, že jez je samostatnou stavbou pevně spojenou se zemí pevným základem a ze stavebnětechnického hlediska je možné vymezit, kde začíná stavba a kde končí

pozemek. Na str. 11 prvostupňového rozhodnutí vodoprávní úřad poukázal na stanovisko projektanta z 11. 11. 2020, dle kterého stavebník nestaví nové vodní dílo, ale obnovuje střední část jezu. Na str. 15 dále konstatoval, že dle podkladů, z nichž při posouzení věci vychází, se jedná o obnovu porušeného jezu bez zásahu do jiných pozemků, než zasahoval původní jez. Z uvedeného je zřejmé, že se jednalo o poškozený jez, nikoli jez zaniklý. Je tedy zjevné, že městský úřad obnovou jezu míní jeho opravu.

[24] Pokud stěžovatelka namítá, že se správní orgány nezabývaly právním a technickým stavem původního jezu, nelze jí přisvědčit, jelikož vodoprávní úřad ve výroku I. C) konstatoval, že předmětný jez stojí na pozemcích p. č. st. 62 a 63 v k. ú. Záříčí u Dírné, je přímý, šikmý a poměrně nízký. Protržení v jezu, které je dlouhé cca 5 m, převádí průtok cca 8 m³/s. Základní délka jezu je 24,4 m. Koruna jezu je na kótě 440,88 m n. m. Obnova porušeného jezu se bude dotýkat pouze uvedených dvou stavebních pozemků, na nichž budou prováděny stavební práce spočívající v betonování a zdění kamenného zdiva. Na str. 10 odůvodnění konstatoval, že vlastníkem vodního díla – stavebně porušeného jezu (LV č. 231) se stal stavebník, a uvedl, že pozemek p. č. st. 62 v k. ú. Záříčí u Dírné vlastní Česká republika a pozemek p. č. st. 63 v k. ú. Záříčí u Dírné vlastní stěžovatelka. Z výše uvedeného je zřejmé, že městský úřad výstižně zhodnotil technický stav jezu, stejně jako právní stav (vlastnictví jezu a pozemků).

[25] Stěžovatelka se dovolává stanoviska Ministerstva zemědělství č. 97 k vodnímu zákonu č. j. 61823/2019 – MZE – 15120, v němž je uvedeno, že *„pokud by změnou stavby došlo ke zvětšení rozsahu, či charakteru vodního díla, v jehož důsledku by se zvýšilo zatížení vlastnického práva, je třeba získat řádný souhlas vlastníka pozemku, nepostačí dosavadní práva z § 59a vodního zákona“*. Tento závěr se však v posuzované věci neuplatní, neboť opravou jezu ke zvýšení zatížení vlastnického práva stěžovatelky k pozemku p. č. st. 63 v k. ú. Záříčí u Dírné nedojde, jelikož situace bude stejná jako dříve – bude na něm umístěn jez. K argumentaci stěžovatelky, že nová hráz bude odlišná od původní stavby hráze, což vyústí ve vyšší nároky na pozemky v jejím vlastnictví, Nejvyšší správní soud konstatuje, že z dodatku projektové dokumentace z III/2018, výkresu D3, vyplývá, že koruna jezu po opravě bude ve stejné výšce jako stávající kóta jezu – 440,88 m n. m. Pata kamenného jezu na pravé a levé části bude respektována a zachována. Stejně jako v minulosti se jedná o kamenný jez. Délka jezu bude po jeho opravě 24,4 m, tj. přibližně stejná jako v minulosti, kdy byla přibližně 25 m. Hráz jezu po opravě bude mít v podstatě stejné rozměry, dojde především k doplnění střední části porušeného jezu v rozsahu 6 m (zasazení kamenů do díry v jezu). Jez bude pouze o několik centimetrů vyšší, neboť bude na návodní straně doplněn betonovou stěnou. Stěžovatelce lze tudíž přisvědčit potud, že nová hráz bude dílčím způsobem odlišná od původní stavby hráze. Jez tedy po opravě nebude zcela identický, jako byl v době svého vzniku před rokem 1870 (z povahy věci je zřejmé, že jej nelze uvést opravou do identického původního stavu), nicméně bude mít v podstatě shodné parametry, a nedojde tudíž k žádné změně ve způsobu, jakým působí (zatěžuje) na pozemek stěžovatelky, na kterém je umístěn. Nejvyšší správní soud se proto shoduje se žalovaným, že stavebními úpravami na jezu se nemění charakter tohoto vodního díla. Zatížení vlastnického práva k pozemku stěžovatelky p. č. st. 63 v k. ú. Záříčí u Dírné se tak nezvýší, přičemž tento pozemek je již jezem zcela zastavěn. Stěžovatelka ostatně své tvrzení o vyšších nárocích na její pozemky nijak nekonkretizuje ani nedokládá. Ani skutečnost, že jez po opravě nebude zcela identický s tím, jaký byl dříve, proto nemá za

pokračování

následek, že by v posuzované věci nebylo možné aplikovat § 59a vodního zákona.

[26] Okresní soud v Táboře dle uvedeného rozsudku ze stanoviska Městského úřadu v Soběslavi z 11. 6. 2018 zjistil, že původní jez byl zřízen před rokem 1870, v roce 1929 stále existoval o šíři 28,9 m a byl funkční. Již výše bylo uvedeno, že původní jez nezanikl, pouze byl poškozen. Jednalo se tudíž zcela nepochybně o vodní dílo vybudované před 1. 1. 2002, které následně nezaniklo, a nelze proto stěžovatelce přisvědčit, že stavebníkovi (osobě zúčastněné na řízení VI) nepřísluší práva uvedená v § 59a vodního zákona.

[27] S námitkou nezákonnosti rozhodnutí z důvodu zrušení části výroku o hodnotě celkového objemu akumulované vody v rozhodnutí vodoprávního úřadu se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat, neboť touto námitkou se nezabýval ani krajský soud z důvodu jejího opožděného uplatnění.

[28] Stěžovatelka poukázala na hodnoty maximální délky vzdutí a nejvyšší vzdutím dosaženou výšku hladiny, z které dovozuje, že se nejedná o stavební úpravu v rámci parametrů původní stavby. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že pozemků stěžovatelky p. č. 70 a p. č. st. 63 v k. ú. Záříčí u Dírné se vzdutí vody jezem nijak nedotýká, a nezasahuje tudíž ani do jejích práv, neboť pozemek p. č. 70 se nachází pod jezem a na pozemku p. č. st. 63 je umístěna konstrukce jezu. Stěžovatelka proto nemůže uspět ani s touto námitkou.

[29] Nejvyšší správní soud k otázce vzdutí vodní hladiny dále uvádí, že stěžovatelkou uvedená délka vzdutí a maximální hladina vzduté vody jsou údaje při tzv. stoleté vodě, tj. extrémní situaci velké povodně, a nikoli při běžném provozu jezu. Z již zmíněného výkresu D3 v dodatku k projektové dokumentaci vyplývá, že výše hladiny vzduté vody bude záviset na použití dřevěných hradidel v otvoru jezu a v závislosti na jejich použití může být při běžném provozu jezu hladina vzduté vody nepatrně vyšší, ale i nižší, než u původní kamenné konstrukce jezu. Ani z hodnot vzdutí proto není na místě dovozovat, že se nejedná o obnovu jezu v rámci parametrů původní stavby, jak tvrdí stěžovatelka.

[30] Ke znaleckému posudku zpracovanému Ing. Jiřím Samcem dne 27. 10. 2022, který stěžovatelka přiložila ke svému vyjádření doručenému zdejšímu soudu dne 30. 11. 2022, Nejvyšší správní soud nepřihlížel a dokazování jím neprovedl, neboť podle § 75 odst. 1 s. ř. s., při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Uvedený znalecký posudek hodnotí již opravenou stavbu jezu, tedy stav, který v době rozhodování správních orgánů neexistoval.

[31] Konečně stěžovatelka namítala, že k omezení jejího vlastnického práva došlo bez jejího souhlasu, adekvátního právního titulu a bez náhrady. Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem odkazuje na to, že stavebník byl oprávněn ze zákonného věcného břemene podle § 59a vodního zákona, a proto pro vydání stavebního povolení pro obnovu jezu nebylo zákonnou podmínkou připojení souhlasu stěžovatelky, jakožto vlastníka pozemku, na němž se jez nachází. Nárok stěžovatelky na náhradu za strpění vodního díla na jejím pozemku vyplývá přímo z § 59a vodního zákona a nebyl nikým zpochybněn.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[32] Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnými všechny stěžovatelkou uplatněné námitky, kasační stížnost je proto nedůvodná. Nejvyšší správní soud tedy dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

[33] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti.

[34] Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů řízení, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V tomto řízení však osobám zúčastněným na řízení žádná povinnost uložena nebyla, Nejvyšší správní soud pak neshledal ani jinou okolnost zvláštního zřetele hodnou, a proto ani osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. února 2023

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu